

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veija po postji prejemani, za avstro-ogerske dezele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec. 30 kr. za četr leta. — Za tuje dezele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po postji prejemani za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirstopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani, 16. maja.

Ljubljanski dopisnik „Vaterlanda“, kateri sedi, kakor se je „Vat.“ sam pohvalil, v izvrševalnem odboru za direktne volitve na Kranjskem in za njim tudi poslednje „Novice“ povedo o grofu Hohenwartu, da hočejo „verno mu udani rodoljubi naši (kateri?) vprašati: ali ne bi ga volja bila sprejeti poslanstvo v državni zbor, v katerem zastopana biti bi si domovina naša štela v posebno veliko čast.“

Ker „Vat.“ in „Nov.“ eno in isto trdita, moramo misliti, da je na tej vesti kaj resničnega in da res nekateri kranjski politiki v Ljubljani nameravajo grofu Hohenwartu na Kranjskem preskrbeti državno-poslanski sedež.

Da si visoko cenimo zasluge g. grofa Hohenwarta kot soboritelja proti centralistični sistemi, in da si jako želimo, da bi prišel v državni zbor med opozicijo, vendar bi njegovo kandidaturo v katerem koli slovenskem volilnem okraji ne hoteli priporočati.

Grof Hohenwart je gotovo izvršten politikar in še denes popade centraliste strah, ako se le spominjajo Hohenwartovega ministerstva. On je z ministrom Schaffle-jem nedvomno vodja cele federalistične opozicije, če se je bode tudi v prihodnje odločilno držal. Pa te lastnosti nam ne smejo zadostovati, da bi mi Slovenci od malega števila poslanskih sedežev, katere imamo na razpolaganje, njemu enega prepustili.

Grof Hohenwart je Nемец, je to večkrat poudarjal in v vsem času njegovega ministerovanja slovenskemu narodu nobene koncesije nij

storil. Ko so štajersko-slovenski poslanci meseca maja 1871 osobno bili pri njem na Dunaji, da mu razložijo svoje narodne želje zavoljo zedinjenja vseh Slovencev v eno kronovino, zavoljo vpeljave slov. jezika v urade in šole in zavoljo odstranjenja nekaterih c. kr. okrajnih glavarjev na Slovenskem, kateri so bili najhujši protivniki slovanstva in ob enem očitni agitatorji proti nam Slovincem in v poslednji vrsti tudi proti Hohenwartovi vladi, tačas grof Hohenwart o prvi točki nij znil besede, o drugi je tolažil poslance s frazo boljše prihodnosti, uradnik pa nobeden nij bil prestavljen, da niti svarjen in so ti gospodje (Schönwetter, Trautvetter, Seeder itd.) pri volitvah vladni sistemi na posmeh z vso silo podpirali proti slovenske kandidate.

Grof Hohenwart nij sin našega naroda, ne pozna njegovih želj in potreb; on ne more z vsem srcem čutiti tuge in bolečine narodno zatiranega Slovenca, on niti slovenskega jezika ne umeje. Dalje nam nij znano, da bi grof Hohenwart bil kedaj podpisal naš slovenski narodno-politični program in to vsaj moramo terjati od naših bodočih poslancev.

Malo število bode slovenskih poslancev, treba bode zlasti v narodnih vprašanjih odločnega postopanja, katero more samo iz srca za svoj narod navdušenega izvirati.

Ne bodimo „gemüthlich“, kjer gre za naj životnejša narodna vprašanja. Za borno število poslancev, katere nam je volilni red milostno podaril, nadejamo se, da imamo dovolj domačih, zanesljivih in dosta politično izurjenih moči.

Čehi so pač lahko hvaležni grofu Hohen-

wartu; zanje je šel v boj za fundamentalne članke; oni imajo tudi dosti poslanskih sedežev na razpolaganje in ako želi grof Hohenwart priti v državni zbor, mu bodo Čehi nedvomno radi ustrezali. Ravno tako imajo konservativni Nemci dosta sedežev zanj.

Mi Slovenci pak ostanimo: svoji pri svojih. To je naše mnenje.

Politični razgled.

Notranje dezele.

V Ljubljani 17. maja.

Kriza na **dunajski borzi** še vedno raste, (samo 15. maja ste dve veliki banki in 150 borzijanskih firm krido napovedale), in zanima vse politične kroge. Opozicijski listi so popolnem opravičeni, ako to katastrofo kot izgovor sedanje vladne sisteme smatrajo. Suspendovanje bankine akte je ostalo brez pravega vspeha in ministri, kateri so ta čin cesarju svetovali, pokazali so svojo kratkovidnost v narodno-gospodarskih stvareh. Sam cesar je neki jako vznemirjen ter si da vsaki dan poročati o stanju krize. Vladni listi skušajo pravo stanje zakrivati, pa djanja preglasno govore. Take katastrofe še nobena borza nij doživela, kakor sedaj dunajska.

O **volilnem gibanju** se nič posebnega ne da poročati. Povsod se postavljajo volilni odbori in se stranke organizujejo. Mladonemci so skušali v severnem Češkem proti starim, zlasti proti dr. Herbstu agitovati in svoje kandidate postavljati. Zarad tega je Herbst v Toplice sklical svoje privržence k shodu volilcev. „N. F. P.“ svoj žolč razliva nad mladimi, da si upajo na lastno roko delati brez privoljenja stare garde.

Na **Dalmatinskem**, kakor je videti iz „Narodnega lista“, Danilo in tovariši na vse kriplje delajo, da bi zopet bili v državni zbor izvoljeni. Danilov „Zemljak“ in italijanski

Listek.

O bulgarski umetni industriji.

Nemški narodno-prirodno- in zemljepisni izyvrstni časopis „Ausland“, ki vsak teden enkrat v Stuttgartu izhaja pod uredništvom znanega etnografa Fr. Hellwalda, tistega učenjaka, ki je pretečenò leto v dunajskem „Wanderer-ji“ priobčil zanimivo narodopisno študijo o slovanskih narodih, prinesel je v svoji 6. št. tek. leta o bulgarski industriji kratek pa jako interesanten sestavek iz peresa g. F. Kanitz-a, ki je uže večkrat balkanski poluotok prepotoval in popisal. Morda bode marsikaterega čitatelja našega lista zanimalo slišati, kaj nemški učenjak piše o bratovskem nam narodu.

V celi turški državi, piše g. Kanitz, nij niti obrtnijskih, niti risarskih šol. Male poskušnje umetnost ljubečega ministra Etempaše nijso segale čez Carigrad in turški vladi se ne sme očitati, da bi bila v svojih pro-

vincijah tudi samo en pijaster za začetne take šole potrosila. Ako boče pa kljubu temu Turčija na dunajski svetovni razstavi častno zastopana, se ima to pripisovati najpreje neumorni delavnosti njenih komisarjev, katere avstrijsko-ogerski glavni konzulat v Carigradu krepko podpira*); iz bizantinskih časov podedovanim umetnostnim poročilom; dalje nerazrušljivemu geniju njenih kristijanskih narodov, pred vsem pa bulgarskega naroda čudoviti obdarjenosti za umetnost in industrijo.

Glavno tvorišče bulgarske industrije je od zahoda proti vzhodu, od srbskega Timoka do črnega morja čez 5/2 zemljepisni dolgostni grad raztezajoča se panoga balkanskega gorstva. Na naših zemljevidih se je napačno risala ter kot pusta in neobljudena opisovala. V resnici je pa njeno talno naličje prav mnogovrstno in do znatnih višav obljudeno in

*) Tudi generalkonzul avstr. v Carigradu je Slovan, in celo Slovenec, namreč gosp. Švegel iz Gorij nad Bledom. Pis.

sicer po nižjih vzhodnjih delih stanujejo Turki in kristjani, ki se pečajo s poljedelstvom in živinorejo, v središču in po zahodnih oddelkih pa samo kristjanski Bulgari. Balkan lahko od srbske granice proti vzhodu čez 4 dolgostne grade prepotuješ, ne najdeš nobene turške vasi, in kako močno sem se čudil, ko sem v teh mirnih, deloma prekrasnih velikih dolinah, katere pretokajo mnoge vode, našel znamenito razvito domačo industrijo, katero je najbrže več stoletij rod za rod podedoval.

Bulgara so nam do sedaj njegovi so-vražniki, zlasti Grki, tendenciozno opisovali, ka je len in brez vsega talenta; celo objektivni pisatelji so trdili, da je k večjemu kot priden vrtnar, poljedelec in živinorejec pohvale vreden. Razumljivo je tedaj, kako sem ostrmel, ko sem v Balkanu našel mnoga mestica in vasi z živino, v vsakem kraji posebno industrijo. Tu izdelavajo zapone za pas in nože, tam kovinske dragotine, posrebreni filigran, lončene posode, lesene rezbarije, pregrinjala, platno, sukno in različne trakove

„Dalmata“ si podajeta bratovsko roko v boji zoper prave, poštene narodnjake. Birokrati in slovanožrci Lapanijanci lepi zavezniki, kateri so res na čast nekdanjim rodoljubom Ljubiša itd. Žalibože pa se narodna stranka premalo giblje in „Narodni list“ toži, da ničesa nij videti od volilnega gibanja ter graja to počasnost in malomarnost narodne stranke.

Vnanje države.

Srbski knez Milan pride k svetovni izložbi na Dunaj baje koncem tega meseca. Z njim pridejo tudi ministerstva predsednik Ristič, vojni minister, državni svetovalec Milojkovič, in drugi odlični Srbi. Na Dunaji ostane kakih osem dnij. Pogajal se bode baje ta čas z avstrijsko vlado zaradi sodniške oblasti tujih konzulov. V Srbiji so namreč inozemci sodniško le pod oblastjo svojih konzulov, in vsled tega tako rekoč država v državi. To ne more več tako ostati. Nasproti pa bode inozemcem v prihodnje dovoljeno, kupovati v Srbiji ležeča posestva, kar do sedaj nij bilo pripuščeno po srbskih postavah.

O vzetju Kive po **Rusih** so prišle poslednje dni razna poročila. Prvi je prinesel to novico angleški list „Daily Telegraph“ kakor trdi, iz gotovega vira. Ruski oddelek, ki je operiral iz forta Embo, se je združil v bukanskih gorah z generalom Kaufmanom, od kodar so Rusi brzo marširali skozi stepe Kipil Kam do Amu Darja. Tu so napravili s parniki zvezo s fortom Embo, od kodar so potem dobivali vse potrebno, ter so marširali naravnost nad glavno mesto kana. Počakati treba se ve da, da se ta novica potrdi. Po „Times“ je najkrajša pot do Kive iz zanožine Kinderli na vshodnem bregu kaspiskega morja, katero je polkovnik Lomakin rekognosciral. Pot ta pelje skozi Kavdi Sunsa, Senen in Biš Atki, ob potu se nahajajo pašniki, in razen enega kraja, katerega daljava iznaša kakih 15 milj, se najde povsod dovolj pitne vode, ali vsaj take, ki se da pripraviti za pitje. Daljava do Kive iznaša 30 dnij. Lomakin se je podal sredi aprila na pot.

A tudi v Evropi ne drže Rusi rok križem. Tako bode v Nikolajevu še to poletje pripravljena ladije tesarnica, na kateri se bodo lahko delale tudi največje oklepne ladije.

Nemški zvezni svet je odločno zoper to, da bi dobivali poslanci nemškega državnega zbora dijete. Nekateri udje se pač zlagajo s sklepom zbora, a večina je proti njemu. Posebno knez Bizmark pravi, da ga nij volja, dovoliti poslancem kako odškodovanje za trud in zamudo časa. Sedanji poslanci tako dobe plačilo za svoj servilizem.

in to vse z najpriprostejšimi tehničnimi pripomočki, ki si jih misliti moreš.

Bogata, ornamentalna obrazovna zmožnost bulgarskih krasotic se kaže uže v bogato olupšanih moških in ženskih srajcah, pečah, površnih oblekah, pasovih, nogovicah i. dr. Nehoté se človek vpraša: kako so te ritmično okrašene proge nastale? Saj v Balkanu menda vendar nemajo natiskanih ali vezilnih vzorov (stickmuster). Poleg tega se malokedaj vzorek v drugo ponavlja. Vsaka žena, vsaka vezoča deklica smatra za častno dolžnost, da platno, katero je sama napredla, z novimi pisanimi kombinacijami olupša. — Lijó se tudi lepotine za prsi, pasove, glavo, dalje svetilnice, svečniki i. dr. enake stvari, a ker je priprava za to potrebnih modelov predraga, se v tem oziru nahaja manje mnogovrstnosti. — Čudil pa sem se posebno, da se izdelava toliko vrst nožev in tako različnih gledé ročaja in ostrine. Res teško mi je bilo v vzgledni nožarski zalogi v Grabovi nekoliko jih izbrati. Skoro za vsak stan, za kmete, mesarje, črevljarje itd. se izdelavajo drugačni noži in pri tem izdelovanju je mej temi primitivnimi ljudmi delitev dela že zdavna navaden princip. (Konec prih.)

Iz **Španjskega** se še vedno poroča o novih bojih s Karlisti, ki so se vgnjezdili v severnih deželah. Tako so poslednje dni republikanci otepli pri Anesu v Novari neko četo karlistov popolnem. Nasproti pa je tudi najbolj delavni vodja Karlistov, Dorregaray otepel neko četo republikancev pri Estelli. V hribovitih krajih, kakor je severna Španija, nij ravno lahko zatreti enakih ustaj, zato se temu nij čuditi. „Grof“ Saballs s svojo drhalijo se tudi še vedno potika semtrtje po Kataloniji. Žalostno je za človekoljuba, ako pomisli, da despotje še zmerom najdejo enaka orodja za svoje namere.

Dopisi.

Iz Gorice 15. maja. — [Izv. dop.] Uboga „Soča“ tvoje ure so štete! „Gorica“ je zbobnala vse svoje moči, da ti kopljejo globok prepad, v katerem se moraš za vedno večne čase pogubiti. — In vendar se mi zdi to skoro nemogoče; saj je „Soča“ močna in dere neprenehoma naprej: propad bode kmalu napolnen in jaderni valovi „Soče“ bodo bobneli čez njega. „Gorici“ pa nastane nevarnost, da se prej ali poznej v izkopani jami utopi.

Denes ima versko politično društvo „Gorica“ svoj prvi občni zbor v prostorih dr. Tonkli-jeve hiše. Voliti se ima stalni odbor, govoriti o društvenem organu in o direktnih volitvah. A predno se je ta zbor sklical, spoznali so patroni „Gorice“ za dobro, da so se v „Glasu“ prav dobro razpasli nad „Sočo“ in njenimi voditelji. Posebno naš dr. Lavrič je moral debele požirati: „Ker je bil v brambo narodnih pravic izstopil iz deželnega odbora — pregrešil se je hudo nad narodom. — Nekdaj nemškutar, postal je Slovenec še le v noveji dobi. — V „Soči“ „figurira“ le kot vodja. — Žrtvoval nij za narod nič, saj je ubogi revež; — zaupanja ne uživa nobenega pri goriških Slovencih, sicer bi ne bila njegova pisarnica vedno prazna.“ Odpad od vere je pa še posebej v „poslanem“ na velik zvonec obešen. Tako so ga naslikali, ali prav za prav namazali, kakor bi ga hoteli za strašilo na kako črešnjevo drevo postaviti in vse to, ker menijo, da so naši goriški Slovenci res tako neumni kakor vrabci, da bi se dali s takimi bedastimi strašili oplášiti.

A naše ljudstvo je vedrejšega razuma, nego sodijo „Glasovi“ mračnjaki, in dr. Lavrič je tudi vedno, odkar se je začel vtikati v javne zadeve, tako odlično pošteno, značajno in očitno postopal, da ga smemo v tem obziru z dobro vestjo v izgled postaviti vsem onim, kateri se lotijo za narod delati, ali celó narod zastopati.

Da se je dr. Lavrič še le kot odvetnik v Tolminu slovenskega jezika slovnično naučil, je menda res, — a da je bil on poprej v državni službi Slovincem vselej pravičen, je tudi res. Že leta 1850, ko se je slovesno odprla kolegijalna sodnija v Sežani, je on imel slovenski govor in potem je, kolikor časa je kot državni pravnik služboval, pri obravnavah slovenski govoril, postave in zapisnike v slovenski jezik prevajal itd. Da bi ga bili tako njegovi nasledniki posnemali!

Njegov izstop iz deželnega odbora, o katerem sem o svojem času poročal, so nekateri ugodno, drugi neugodno kritikovali; vsi nepristranski pa so priznali, da je popolnem korektno, pravilno in pošteno postopal; to mu je takrat tudi vodja „Glasove“

stranke, dr. Tonkli v obraz priznal in enako tudi proti drugim trdil. Zdaj se ve, da veleva oportuniteta, da se stvar drugače zasučé. Sukati se in stvari sukati po različnih vetrovih, to znajo kaj dobro dr. T. in njegovi.

Da dr. Lavrič le kot vodja Sočanov „figurira“, kaj tacega mora le nevoščljiva hudobija izustiti. Lavrič je duša našega društva in vsega poštenega delovanja na narodnem polju na Goriškem. — Da nema dr. Lavrič premoženja in dohodkov, da so tedaj njegova žrtvovanja na Goriškem neznana, da nema zaupanja, kar dokazuje prazna njegova pisarnica, ta čez vse mere nesramna in surova očitanja se niti ne dajo kvalifikovati. Neotesani „Glasov“ dopisun naj gre med Tolmince in Ajdovce, med katerimi je dr. L. več let živel, tam bo poizvedel, koliko je on žrtvoval časa in denarja za vzbujenje narodne reči. In zato so ga tudi radi imeli in visoko spoštovali Tolminci in Ajdovci in ga še. Ko se je dr. L. iz Tolmina odpeljal, spremljali so ga vsi uradniki in mnogo tržanov s pevskim zborom na 16 vozovih do Ročinja in ko je Ajdovščino zapustil, spremili so ga tudi tržani in uradniki do Rebeka. Kaj menite, nij li to jasen dokaz, da se je on z njegovim neutrudljivim, nesebičnim, marveč požrtovalnim prizadevanjem povsod, koder je bil, prikupil, celo pri takih, kateri se morda niso prav vjemali z njegovimi načeli in težnjami?

Zatorej ne zapeljujte narod k nehvaležnosti, saj veste dobro, da narod, kateri ne časti svojih mož, nij vreden, da jih ima in tudi sebe ne časti.

Ako bo „Glas“ kot organ „Gorice“ s takim orodjem „Soči“ jamo kopal, nij dvombe, da se v kratkem sam v njo pogrezne.

Iz litijskega okraja 15. maja [Izv. dop.] Naša Šmartno-litijska čitalnica je dosedaj vedno napredovala Pod vodstvom g. Adamiča je bilo več iger prav izvrstno igranih, kakor je na deželi le mogoče. Oder je bil g. Adamič prav krasno sam naslikal in vse drugo sam vodil in prav veliko žrtvoval. Zatorej mu izrekamo najpriserčnejšo zahvalo. Ali žalibog! sedaj je začela hirati naša čitalnica. Uzrok temu je malomarni odbor. Zato na noge gg. udje! in volite nov odbor, da ne zaspi v božjem miru naša čitalnica.

Omeniti je vredno uradovanje nemčurskega župana v Šmartnem. Od c. k. okr. glav. v Litiji je bil dan razglas, da v celjskem, konjiškem in šmarskem okraju so somenji prepovedani, v slovenskem jeziku. A glej kaj so ti stari birokrati iz tega iztolmačili: Kar okliče županijski sluga omenjeni razglas tako-le: „Od cesarske komisije v Litiji je prepovedan konjski semenj v Litiji na Kranjskem in v Šmartnem tudi.“ Torej „Konjice“ in „konj“ pa „Šmarje“ in „Šmartin“ „Kranjsko“ in „Štajersko“ — to je vse enako, ima vse enaki pomen!

Ako bi bil kak slovenski župan pastil tako prismojenost oklicati, bil bi „Tagblatt“ precej predale napolnil bedastoči slovenskega uradovanja. Čuditi se je vredno Šmartencem da imajo narodno čitalnico, pa nemčurskega župana. Preskrbel se je župan tudi z nekim pisačem starodavne vere, kateri niti besede slovenski pisati ne zna. Šmartenci ali vas nij sram! Kje bivate? Le tako naprej in dobili boste od Bizmarka gotovo lončeno „medalijo“. Bodite verni, tudi vaš župan ne

bode pozabljen. Kakor hitro ste narodno čitalnico stvorili, ste v občinski pisarnici domačemu jeziku slovo dali, in ste nemško „pikelhavbo“ na občinski tron posadili.

Kar zaževa c. k. urade v Litiji, so nam še precej pravični, samo sodnija županstvom nemško dopisuje. Ne vem zakaj. Saj uradniki so zmožni slovenskega jezika, morda je temu uzrok — sama nemarnost.

Zdaj imamo nov cestni odbor, pa če ne bode bolj skrben kakor prejšnji, bomo mogli v dveh letih vse vozove na hrbtni nositi, ne pa da bi se mi na njih po cesti vozili. Voljen je bil za načelnika grof Karel Pače, podnačelnik pa je Anton Rot. Velika naloga čaka vas, zato le „korajžo“.

Kaj pa nova postava za združenje županij na Kranjskem od 2. januarja 1869? Nij še zrela? Zakaj ne pride v veljavo? Jasno je, da le z združenimi močmi se more za blagor domovine delati. Torej sl. deželni odbor, ako misliš kedaj, da se občine združijo po že danem načrtu, tako začnimo, saj bode šlo. — Če vedno le odlagamo, nas bode smrt prehitela. Ne posnemajmo več stare pripovedke od polža, da bi sedem let postava čakala in nazadnje še iz mize pod klop pala.

Iz hrvatske vojniške krajine, 15. maja. [Izv. dop.] Raznotera znamenja kažejo na to, da se o iztočnem vprašanju zopet nekaj pripravlja. V Petrogradu, v Belgradu in v Cetinji poslušajo z napeptimi ušesi, kaj se v Londonu, v Pešti in v Carigradu godi in govori in narobe. Nепrestano goneče se ministerske krize v Carigradu, pohod nemškega cesarja in Bizmarka v Petrograd, Rističa na Dunaj in potovanje avstrijskega vojnega ministra v Dalmacijo nedvomljiva znamenja, da gre zopet enkrat britev okolo Turčinove brade. Govoril sem te dni z odličnim Srbom iz kneževine, in ta mi je rekel, da je Ristič zgolj po nalogu iz Petrograda na Dunaj šel, da tam Andrassy-jeve obisti glede iztočnega vprašanja pretipuje. Mogoče je pa tudi to, dejal je moj Srbin, da hoče Rusija pozornost Angležev iz srednje Azije s tem na evropsko Turčijo obrniti, da v njej kaj malega podneti. Tudi tiste nedavne „Obzoro“ besede niso brez pomena, v katerih Magjarom na pol žugaje reče, da bodo hrvatsko pomoč v kratkem „krvavo“ trebali. Naša vojna krajina je bila proti Turčinu osnovana. O marširanju v Bosno sanja ravno tako naš krajišnik, kakor bosniški roja, ter si ta dan žudno priželjeva.

Uvedenje civilne uprave nij pri nas nikjer na posebne spominka vredne zapreke naletelo. Mnogo jih je sicer bilo, ki so prorokovali, da ustrojenje samostalnih občin, civilnih, političnih, sodnijskih in davkarskih uradov ne bo brez homatij izvesti se dalo, pa uspeh je njih črnogledu prerokovanje na laž postavil. Naš krajišnik je vesel, da mu kaprovska leskovača več ne zapoveduje. Po uvednji civilne uprave je popolno razvojničenje in postavljenje vojniške krajine pod bansko vlado v Zagrebu sedaj samo še čin ene besede. Mollinary in Rosenzweig sta pokazala, da res kaj umeta, in sicer več kakor vsi zagrebški administratorji.

V Pešti in v Zagrebu posvetujejo se ravno-kar o zakonskih osnovah, namenjenih za popolno razvojničenje vojniške krajine. Nas zanimajo pred vsem drugim železnice

in gozdi. Vprašanje zavoljo gozdov je sicer rešeno, ne pa vprašanje, na kaj se ima iz lesa skupljen denar upotrebiti. Do sedaj unišili denar iznaša že veliko milijonov, ter leži večji del v ogerskih denarnih zavodih. V našem prostem narodu je neka boječost zavlada, da se ta denar ne bi morebiti, kako tako eskamotiral. Ta boječost je nekako instinktivna, ter ima svoj nagib v tistem nezaupanju proti Magjarom, ki je v našem krajišniku že historično postalo.

Domače stvari.

— (Izvrševalni odbor) za volitve na Kranjskem je imel predsinočnem sejo. — Druga seja bode zopet v teku tedna. Predmet posvetu je organizacija za volilno agitacijo.

— (V zadevi Ljubljanskega škofa,) za katerega je bil č. g. dr. Müller imenovan, pa se je odpovedal, branita „Danica“ in „Nene Fr. Presse“ ministerstvo proti „natolcevanju“ (sic!) časopisa „Vaterland“, da so se novo izvoljenemu škofu stavili kaki pogoji. „Zgodnja Danica“ pravi: „Natolcevalo se je (ta natolcevalec pa nij bil nikdo drugi, nego „Daničin“ dobri prijatelj „Vaterland“), da je vlada izvoljenemu kake pogoje stavila; ve se pa iz verjetnega vira, da ministerstvo nij stavilo čisto nobenih pogojev.“

— (Ljubljanski porotniki.) V poslednjem listu smo povedali, da je bilo vsled reklamacije g. dr. Vošnjaka osem narodnjakov med porotnike uvrstjenih. G. dr. Vošnjak pa je zraven teh osem še za devet drugih gospodov v Ljubljani porotniško pravo reklamoval, da si je za šest od teh dokazano, ka so maturo z dobrim vspehom dovršili. Gospodje na magistratu ali ne poznajo postave, ali pa jo po svoje tolmačijo. Zastran g. Andreja Sakraischek-a, bivšega mestnega odbornika, katerega zmožnost biti porotnikom je g. reklamant iz tega razloga tajil, ker g. Sakraischek niti brati niti pisati ne zna, konstatuje ljubljanski magistrat, da je g. Sakraischek čitanja in pisanja vendar le zmožen.

— („Narodna šola.“) Dr. Lavrič kot poverjenik društva „narodna šola“ poroča, da je dozdej imelo goriško poverjenišvo 35 gl. 13 kr. dohodkov in 32 gl. 79 kr. stroškov.

— (Za doktorja) vsega zdravoslovja je bil 16. t. m. na Dunaji promoviran iskren naš rodoljub g. Martin Krušič.

— (Nesreča.) Predvčeranjem so tu v Ljubljani pokopali mladega dečka, ki je „na Bregu“ padel s škarpe v Ljubljanico. Nemški naši in mestni očetje bi tamošnji zanemarjeni breg pač lahko z rantami zavarovali, ko bi jim za javno varnost mar bilo — vsaj malo bolj, kakor jim je mar za to, da legalno opravičene narodne porotnike svojevoljno in vso postavo zanikujoči „liberalno“ odstranjujejo.

— (Živinska kuga) je izginila na Gorenjskem okolo Kranja in Radoljice. Še za okužene imajo kraje Javornico pri Krškem in Gmajno pri Krki. Na Hrvatskem se kuga še širi. (Tako govore uradna poročila. V hrvatskem „Obzoru“ pa čitamo, da tudi na Hrvatskem goveja kuga pada. Ur.) V Karlovcu se je pokazala. Na Hrvatskem je 374 goved zbolelo, 30 se jih je ozdravilo, 132 poginilo in 212 goved so pobili.

— (V Ptuji) so pri volitvah v okrajni

zastop v velikem posestvu zmagali narodnjaki, v kmetski skupini pa žalibože zopet nemškutarji. Da se vendar naše kmetsko ljudstvo tako dolgo ne more otresti zanj pogubljivega upljiva mestne birokracije in nemškutarstva. Sicer pa moramo pomisliti, da po volilnem redu za okrajne zastope so v kmetski skupini volilci vsi župani in zraven teh še za vsakih 1000 duš eden od občinskega zastopa izvoljen volilen mož. Župani so po svojem poslovanju v vedni dotiki z uradniki, tedaj pri volitvah malo zanesljivi, v občinskih zastopih pa tudi pogosto nadvladajo župani in si dajo tako moze izvoliti, kateri pri volitvah nemajo svojega mnenja.

Poslano.

Ljubljansko telovadno društvo „Sokol“ je povabilo svoje ude pretečeni teden, da bi se v nedeljo 18. maja t. l. udeležili izleta, katerega je društvo hotelo napraviti v Lavricu. Mnogo gospodov udov se je udeležilo podpisov. Ko je slavni odbor društva „Sokol“ naznaul c. kr. vladi izlet, prišlo je od slavne vlade društvenemu odboru potrdilo, ali ne tako, kakor si ga je društvo želelo in kakoršnega vsak svobodoljuben državljan pričakovati sme. — Gospod deželni predsednik je jel v istini zoper Slovence z vso močjo ravnati. Mislite si, slavna gospoda, že vlnsko leto je prepovedal veleznani gospod Auersperg, ko se je društvo Sokolovo udeležilo Preširnove slavnosti, da ne sme društvo s svojo revno godbo zjutraj skozi mesto hoditi, a zvečer pa niti družabniki nijso smeli po dva in dva skup stopati proti domu! Mislili smo, da gospod c. kr. deželni predsednik ne bode zmirom take misli. Zatorej smo o tej reči tačas molčali. Ali ker zdaj nij tako, kakor smo se nadejali, hočemo denes vendar svetu to krivico potožiti. Zdaj je društvo zopet naznanilo izlet, prepovedal je vsevedoči gospod Auersperg zopet, da Sokoli ne smejo niti zjutraj, niti zvečer z godbo stopati, ne v parih hoditi, še manj pa trobiti, kratko in ob enem rečeno: vse jim je odvzel zdaj, kar so prej imeli skozi deset let. Vprašamo slavno vlado, zakaj le ona društva sploh pripušča, ter jim pravila potrjuje, ako jih potem v prepoved devlje, kadar nameravajo napraviti kak izlet, da morajo razstrošeni hoditi in eden na drugega čakati zunaj mesta, da morejo potem skup stopati. Gospoda deželnega predsednika Auersperga pa vprašamo, kako je to, da imajo nemška društva v se dovoljeno, da smejo nemška društva delati, kar hočejo. Zakaj n. pr. ne prepove g. Waldherju, da ne sme zjutraj v majniku s svojimi uniformiranimi nemškimi otroci z godbo po mestu razbijati? Ali se morda ljudje tačas ne budé, kadar oni z godbo spijajo, ali smo samo mi tako ostri, da vse preobrnemo? Ali samo vse, kar je nemško, sme delati, kar samo hoče, in kar je slovensko, mora poklekovati? Kaj pa smo vendar, za boga, mi, gospod Auersperg, ali ne plačujemo mi tistih davkov, ali pa še morda večje, kakor oni? Ali nijsmo morda vsaj taki, če ne bolji Avstrijanci, nego so vsi drugi Vaši čestitelji? — Slavni odbor društva „Sokola“ je pa sklenil, izlet v Lavricu ne to nedeljo napraviti, ampak skliceal je za denes občni zbor, ter povabil svoje ude, da se pogovore, kaj je v tej reči storiti. — Želimo le, da bi bili vsi ene misli, ter da zahtevajo, da jim mora vlada zdaj to dovoliti, kakoršno dovoljenje so prej zmirom imeli, predno je še gospod Auersperg vedel, da bode on kedaj deželi predsedoval.

Več svobodoljubih meščanov.

Tužba.

17. maja.

Europa: Rozman z gospo iz Celovca. — Kališer iz Trsta. — Postišiny iz Ogerskega. — Bišer, bar. Eger iz Beljaka.

Pri Elefantu: Wohltstein, Kropač, Švinger, dr. Valant iz Novega mesta. — Pagliaruzzi Marija pl. Sieselstein iz Gradca. — Pirc iz Trsta.

Umrli v Ljubljani

od 13. do 15. maja.

Gospod Gašpar Mašek, penz. učitelj godbe, 79 l., na pljuč. mrtudu. — Marija Jenko, posestniška supruga, 53 l., vsled poškodovanja. — Jožef Buti, ubožec, 72 l., na kroničnem drenji. — Janez Mohart, otrok uradn. strežaja, na razstopljenji krvi. — Mart. Vrhovec, delavec, 63 l., na jetiki. — Marija Butara, delavska žena, 65 l., na pljučni vodenici.

Tržne cene

v Ljubljani 17. maja t. l.

Pšenica 6 gl. 80 kr.; — reš 4 gl. 20 kr.; — ječmen 3 gl. 40 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 50 kr.; — prosó 3 gl. — kr.; — koruza 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povejen — gl. 42 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 26 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gl. 60 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajska borska 17. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	67	gl.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71	"	75	"
1860 drž. posojilo	96	"	50	"
Akcije narodne banke	935	"	—	"
Kreditne akcije	290	"	—	"
London	110	"	75	"
Napol.	8	"	95	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	111	"	—	"

Takoj v najem

se oddasta

dva prostorna, svitla magacina, vkup ali pa posamezno, v tako imenovani „Šmirfabriki“, nasproti vložnim magacinom južne železnice. (130—2)

Natančneje se poizve pri hišnem opravništvu

banke „Slovenije“.

Prodaja mlina.

Pri izvirku krške reke, je na lepem mestu mlin po niski ceni na prodaj. Kdor ga želi kupiti, naj se osobno ali pa pismeno oglasi pri meni

Franju Bregar,

v Prigradu, pošta Krka pri Hudem.

(137—1)

Posestvo

¹/₄ ure hoda od Ljubljane oddaljeno, ob tržaški cesti ležeče, z enonadstropno hišo, s knjskim in govejim hlevom, z velikim vrtom sadnih dreves in njivami je na prodaj. — Pojasnila daje „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (140—1)

Z O B O V I

in
ozobje,

najboljše v celem avstro-ogerskem cesarstvu so po meni iznajdeni c. kr. i. pr. zobovi in ozobja, in se nahaja odzdaj moja

delavnica na Dunaji,

v mestu, Adlegasse Nr. 1.

Na razgovor od 8. zjutraj do 6. zvečer.

Tudi ob nedeljah in praznikih.

D. Herzl,

(126—4)

c. k. posestnik privilegija.

Gostilnica „Pri Virantu“

(Sternwarte)

na Št. Jakobskem trgu.

Z današnjim dnevom se odpre celo na novo pripravljen gostilnični vrt s kegljiščem.

Izvrstno vrhniško pilzenjsko in Märzen-pivo, vrček po 12 kr., masele po 8 kr. — Izvrstna vina za pijačo pri jedi, vizeljsko in dolensko vino, najboljša vina v buteljah.

Okusna jedila po niski ceni: Zajtrk, kosilo in večerja.

Razen tega **sobe po niski ceni.**

Z odličnim spoštovanjem

(141—1)

V. Grčar, gostilničar.

Ustne in zobne priprave

docenta **Dr. TANZER-ja iz Gradca**, souda medic. fakultete in c. k. geologičnega državnega zavoda na Dunaji in pr. zobni zdravnik.

1. Ustna voda zoper gnjilobo, posebno dobra zoper gnjilenje zobov in zobnega mesa in vsak slab duh v ustih, je tudi za poplakenje ust po jedi v mnogih odličnih krogih priljubljena in varuje tudi nalezljivih soparjev, ter je zelo priporočitve vredna.

2. Pulherin „v prahu in v pečatni obliki“, čisti zobe temeljito in ohrani njihovo naravno lepoto in gladkost, in se more v vseh dobah življenja s koristjo rabiti. — Obojni pripravi ste iz zeliščnih absolutno neškodljivih tvarin po mnogovrstnih kombinacijah in izkušnjah od podpisanega samega pripravljene in z dobrimi vspehi poskušeni.

Cena: Flacon ustne vode zoper gnjilobo . . . 1 gl. — kr. a. v.

Škatljica Pulherin-paste 1 " — " " "

Zvezek " " " " — " 35 " " "

Škatljica Pulherin-praha 1 " — " " "

prodajejo v Ljubljani gg.: E. Mahr in lekar Birschitz, v Loki lekar Fabiani, v Kranji Šavnik in v Celji Ravšer.

Glavno zalogo v Gradci ima Dr. Tanzer.

NB. Ob enem se s tem poslovim od mojih p. n. ljubljanskih bolnikov in se zahvaljujem prav prijazno za veliko meni izkazano zaupanje in mnogobrojno obiskovanje z zagotavljenjem, da bodem vsako jesen in pomlad, ali samo na štiri tedne kakor doslej, tje prišel. (142)

Ljubljanska filijala Štirskeske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjlice po obstoječem tarifu, izdaja nakazila na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemka trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in posoja najceneje na vse pri borsah notirane efekte in valute 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom veliko zalogo vrednostnih papiroev in opravlja vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji.

Dalje jemlje denarje na obresti in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za ugodno in davka prosto nalaganje glavnice priporoča filijala:

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izzrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izzrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponi za ¹/₁₃ dan januarija in ¹/₁₃ dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papiroev prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo po dnevnem kursu.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, štev. 239. (92—9)